

WHY

magazine

docenten handleiding

start

Dit WHY Magazine is speciaal ontwikkeld voor de bovenbouw van mavo en vmbo-t. In het magazine worden de vakken maatschappijleer, levensbeschouwing, filosofie en burgerschap geïntegreerd. Het magazine sluit aan bij het thema Agresie, zoals dat aan bod komt in het leer- en opdrachtenboek van *Perspectief*, methode godsdienst/levensbeschouwing voor de bovenbouw, vmbo 3 en 4. Het magazine kan zowel aansluitend bij het boek gebruikt worden, als zonder het boek. In deze handleiding wordt aangegeven bij welke paragrafen uit het boek de artikelen aansluiten.

Opbouw magazine

- ▷ WHY-magazine start met een **introductionspagina** met foto's en cijfers. Vervolgens is er een **interview** met leerlingen, die reflecteren op het thema. Het is een eerste verkenning op verschillende aspecten van het thema.
- ▷ Ieder artikel heeft een **kleurcode**. In de inhoudsopgave vind je terug naar welk onderdeel deze kleur verwijst.
- ▷ Het artikel begint met een actuele **startcasus** (aangegeven met 'Start'). Hiermee kun je het onderwerp introduceren.
- ▷ Aan elk artikel zijn verschillende **opdrachten** gekoppeld, waar de leerlingen individueel of in groepjes mee aan de slag kunnen. Sommige opdrachten kunnen als huiswerk meegegeven worden, andere worden in de klas besproken.
- ▷ Aan het eind staan **controlevragen** (aangegeven met 'stop') waarmee de leerlingen kunnen testen of ze de juiste informatie uit het artikel hebben gehaald. Deze vragen kun je omzetten naar **leerdoelen**.
- ▷ Regelmatig wordt er verwezen naar www.whymagazine.nl. Hier kunnen leerlingen zelfstandig de **filmpjes** en/of **artikelen** vinden die bij het artikel horen. Ook zijn hier **docenteninstructies** voor bepaalde spellen of gesprekken te vinden.
- ▷ Aan het einde van het magazine maken leerlingen kennis met bepaalde **beroepen**, die in interview-vorm worden uitgelicht. Deze beroepen hebben altijd een relatie met het thema.
- ▷ Het magazine sluit af met een **begrip-lijst**, wat het leren voor een toets vergemakkelijkt.

1

2

3

4

start

1. Opdracht 1

- a.
- b. ...

stop

creathon

Bij gebruik Perspectief

- ▷ Werk je met *Perspectief*? In deze handleiding lees je bij welke paragraaf uit het hoofdstuk *Agressie* ieder artikel aansluit.
- ▷ Werk je niet met *Perspectief*? Geen probleem! *WHY Magazine* kan ook afzonderlijk worden gebruikt. Het kan zijn dat je soms zelfs meer achtergrondinformatie aan de leerlingen moet geven. Hieronder lees je beknopt welke onderwerpen behandeld worden in het hoofdstuk *Agressie* in *Perspectief*.

§1 Sterk en zwak

Deze paragraaf gaat in op het recht van de sterkste, winnen en verliezen, verdedigen of aanvallen. Is het de sterkste die wint, of degene die zich het best kan aanpassen?

§2 Menselijk of niet?

Agressie is ook een positieve kracht: het is een bepaalde drive die je in beweging brengt. Die ervoor zorgt dat je voor jezelf op kunt komen. Maar het kan omslaan in negatief gedrag. Hoe stuur je dat gedrag bij? En wat is de rol van alcohol en drugs? Word je agressief van suiker of van gamen? Het is wel duidelijk dat je in een groep grenzelozer kunt gedragen dan wanneer je alleen bent.

§3 Van kwaad tot erger

Plagen is leuk, pesten niet meer. Het kan lastig zijn om de grens tussen die twee aan te wijzen. De escalatieladder laat zien hoe een klein conflict uit de hand kan lopen.

§4 Godsdienst en geweld

Sommige mensen zeggen dat een wereld zonder religie een stuk vredzamer zou zijn. Maar in wat 'religieuze conflicten' worden genoemd, spelen ook andere factoren een rol. Het zijn altijd de mensen die de stap naar geweld zetten.

§5 Terrorisme

De laatste decennia is er veel aandacht voor de radicale kant van godsdiensten, die zich soms uit in terreurdaden. Maar ook daar blijken andere aspecten een belangrijke rol te spelen.

Handleiding per artikel

Blz. 2: Feiten en cijfers

Ter introductie op het thema kunnen de leerlingen zelf deze pagina bekijken en doorlezen. Eventueel kun je de aandacht sturen met de volgende vragen:

- Welk cijfer vind je opvallend?
- Welke foto vind je het meest met agressie te maken hebben? En welke het minst?
- Hoe zou je zelf het thema Agressie in een foto laten zien?

Blz.3: Inhoudsopgave

Een korte weergave van de inhoud van het magazine. Het zal gaan over het ontstaan van agressie, de verschillende vormen die agressie aan kan nemen, hoe je met agressie kunt omgaan en welke oplossingen er zijn.

Blz. 4 & 5: Interview met een leerling

Noah beoefent de vechtsport sambo. Hij legt uit onder andere uit wat het verschil is tussen een gewone vechtpartij en een sambowedstrijd.

- Laat de leerlingen zelf de tekst lezen.
- Vraag welke ervaringen leerlingen zelf hebben met een vechtsport (judo, karate of kickboksen, bijvoorbeeld).
- Hebben leerlingen ervaring met vechtpartijen bij een andere sport? Hoe wordt daarmee omgegaan?

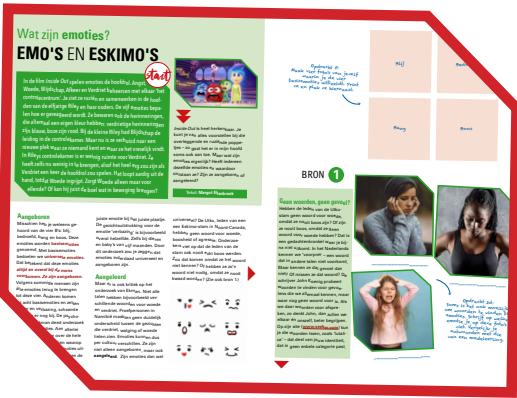

Blz. 6-9: Wat zijn emoties? Emo's en Eskimo's

Sluit aan bij thema 11, §2 Menselijk of niet? van Perspectief.

Om te weten te komen wat agressie nu eigenlijk is, staan we eerst stil bij de vraag wat emoties nu eigenlijk zijn. Word je geboren met een bepaald 'basispakket' aan emoties? Of leer je die aan? Emoties kunnen per cultuur verschillen.

- Lees de startcasus en laat eventueel via YouTube de trailer van *Inside Out* zien.
- Lees (gezamenlijk) het vervolg van het artikel.
- Controleer of leerlingen de tekst begrijpen.
- Opdracht 1 kan door de hele klas worden uitgevoerd: maak een zo lang mogelijk lijst van emoties. Inspiratie nodig? Op deze pagina vind je een lijst van bijna 300 verschillende emoties: <https://hetnlpcollege.nl/emoties>. (Stukje naar beneden scrollen.)
- Opdracht 2 sluit aan bij bron 1. De leerlingen kunnen deze individueel of in groepjes maken.
- Opdracht 3 sluit aan bij het gedicht van bron 2. De opdracht kan zowel individueel als klassikaal gedaan worden.
- Opdracht 4 laat leerlingen in tweetallen nadenken over wat agressie nu precies is.
- Met opdracht 5 maken leerlingen selfies waarin ze de vier basiselementen uitbeelden.
- De controlevragen aan het eind van het artikelen laten de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Blz. 10-13: Criminaliteit. Hoe word je (geen) crimineel?

Sluit aan bij thema 11, §2 Menselijk of niet? van Perspectief.

Er bestaan verschillende theorieën over het ontstaan van crimineel gedrag. In dit artikel worden 4 theorieën besproken en uitgelegd.

- Lees de casus ('Start'). Houd een klassengesprek over de vragen die aan het eind van de casus gesteld worden. Wat zou er gebeurd kunnen zijn?

- Laat iedereen de rest van het artikel lezen.

- Schrijf de vier verschillende theorieën op het bord. Laat de leerlingen de kernwoorden geven die bij die verschillende theorieën horen.

- Opdracht 1 kan klassikaal gemaakt worden. Je kunt dan meteen controleren of de leerlingen de stof begrepen hebben.

- Opdracht 2 kan individueel gemaakt worden, maar het kan ook gebruikt worden als vragen bij een klassengesprek. Wat is precies een misdrijf en waarom is dat strafbaar? Wat is een overtreding? Eventueel kun je ook dieper ingaan op de vraag wat passende straffen zijn. Kunnen die straffen agressief gedrag in de toekomst voorkomen?

- Opdracht 3, 4 en 5 vragen om een toepassing van de behandelde theorieën.

- Met de controlevragen ('Stop') aan het eind kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Criminaliteit
HOE WORD JE (GEEN) CRIMINEEL?

Wat is criminaliteit? Het is het handelen van iemand die tegen de wet in handelt. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

BRONNEN

1. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

2. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

3. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

4. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

Criminaliteit
HOE WORD JE (GEEN) CRIMINEEL?

Wat is criminaliteit? Het is het handelen van iemand die tegen de wet in handelt. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

BRONNEN

1. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

2. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

3. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

4. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

Blz. 14-15: Onder agressie schuilt vaak angst. Onbekend maakt onbegrip

Sluit aan bij thema 11, §2 Menselijk of niet? van Perspectief.

Hoe reageer je op een situatie die je als gevaarlijk ervaart? De ene slaat op de vlucht, de ander bevriest en weer een ander neemt meteen een vechthouding aan.

- Lees de 'Start'-casus. Houd een klassengesprek waarbij je ingaat op de eerste reactie van leerlingen. Weten zij van zichzelf hoe ze reageren als ze zich bedreigd voelen?

NB: De ene reactie is niet per definitie beter dan de ander, dat is immers afhankelijk van de situatie. Bovendien kun je in eerste instantie weinig doen tegen je primaire reactie. Dat zou pas kunnen als je je ervan bewust bent.

- Lees de rest van het artikel.

- Bespreek met de klas welke gevolgen het heeft voor een samenleving als mensen die er 'anders' uitzien eerder als 'vijand' gezien worden. Wat zou je daartegen kunnen doen?

- Lees bron 1, 'Othering', en controleer of de leerlingen het begrip snappen.

- Opdracht 1 en 2 kunnen leerlingen zelfstandig in tweetallen uitvoeren.

- Opdracht 3 sluit aan bij bron 1. Je kunt het filmpje over de Efteling ook klassikaal bekijken en bespreken.

- Met de controlevragen aan het eind ('Stop') kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Onder agressie schuilt vaak angst.
ONBEKEND MAAKT ONBEGRIJP

Wat is agressie? Het is het handelen van iemand die tegen de wet in handelt. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

BRONNEN

1. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

2. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

3. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

4. **CRIMINEEL**
De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren. De wet is een verzameling van regels die de samenleving reguleren.

Blz. 16- 20: Waar komt het kwaad vandaan?

Sluit aan bij thema 11, §2 Menselijk of niet? van Perspectief.

De strijd tussen goed en kwaad blijft een grote inspiratiebron voor verhalen. Het kwaad neemt dan vaak een specifieke gedaante aan, zodat het bestreden kan worden.

- Lees de casus ('Start'). Laat leerlingen in tweetallen de afsluitende vraag bespreken.

NB: Er is natuurlijk geen definitief antwoord op deze vraag. Er zijn ook geen foute antwoorden. Is het voor leerlingen lastig om dit in tweetallen te doen, maak er dan een klassengesprek van. Afsluitend kunnen leerlingen wel voor zichzelf hun (voorlopige) antwoord(en) opschrijven.

- Als vervolg op dit intro kun je leerlingen ook naar afbeeldingen laten zoeken van *the bad guy* of *woman* in films, series of games en laat die op het bord zien. Hoe zien ze eruit? Zijn er opvallende overeenkomsten? Betekent dat ook dat je hem of haar 'in het gewone leven' zou kunnen tegenkomen? Hoe ziet het kwaad eruit op de afgebeelde plafondschildering van de Sixtijnse Kapel?

- Lees de rest van het artikel. Controleer of de leerlingen de tekst begrijpen.

- Lees de kolom 'stromingen' op pagina 17 en 18. De tekst is best lastig, dus het is wellicht goed om de teksten gezamenlijk te lezen, zodat je kunt controleren of de leerlingen begrijpen wat er staat.

- Opdracht 1 wordt klassikaal of in tweetallen gedaan bij het lezen van de casus.

Waar komt het kwaad vandaan?

HET KWAAD

Wat heeft het kwaad gemaakt? Het kwaad is een gevoel, een emotie. Het is een gevoel van onvrede, van pijn, van verdriet. Het is een gevoel dat ons kan leiden tot geweld, tot vernedering, tot pijn. Het is een gevoel dat ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

Goed of slecht

Wat is goed? Wat is slecht? Het is een vraag die ons al eeuwenlang bezig houdt. Het is een vraag die ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

Stroomingen

Wat zijn stroomingen? Het zijn ideeën, bewegingen, opvattingen. Het zijn ideeën die ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

Waarom vechten hooligans?

STROMINGEN

Wat zijn stromingen? Het zijn ideeën, bewegingen, opvattingen. Het zijn ideeën die ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

OPDRACHTEN

Wat zijn opdrachten? Het zijn taken, opdrachten, opdrachten. Het zijn taken die ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

Wat is de kern van het geweld?

Wat is de kern van het geweld? Het is een vraag die ons al eeuwenlang bezig houdt. Het is een vraag die ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

- Opdracht 2 laat leerlingen individueel nadenken over wat het kwaad nu eigenlijk is, door middel van een mindmap.

- Opdracht 3 kunnen leerlingen individueel doen. Kan klassikaal worden nabesproken.

- Opdracht 4 zijn kennisvragen waarmee leerlingen de informatie uit het artikel kunnen samenvatten.

- Opdracht 5 laat leerlingen individueel reflecteren op kwaad dat henzelf geraakt heeft en kwaad dat zij zelf veroorzaakt hebben. Dit kan eventueel worden besproken in een klassengesprek.

- Met de controlevragen aan het eind ('Stop') kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

- Met opdracht 5 maken leerlingen selfies waarin ze de vier basismetoties uitbeelden.

- De controlevragen aan het eind van het artikelen laten de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Blz. 20-21: Geweld om het geweld. Waarom vechten hooligans?

Sluit aan bij thema 11, §3 Van kwaad tot erger, van Perspectief

Soms is vechten het doel, vanwege de kick en de ontlasting. Als een manier van leven.

- Lees de 'Start'-casus. Wat herkennen leerlingen hiervan? Waarom zou het leuk kunnen zijn om te vechten? Waarom zou je willen laten zien dat jouw school 'de sterkste' is?

- Bedenk met elkaar een profielschets van zo'n 'vechter'. Zijn dat altijd mannen of ook vrouwen? Hoe oud? Zitten ze nog op school of werken ze? Wat

Waarom vechten hooligans?

Geweld om het geweld

Wat is geweld? Het is een vraag die ons al eeuwenlang bezig houdt. Het is een vraag die ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

Wat is de kern van het geweld?

Wat is de kern van het geweld? Het is een vraag die ons al eeuwenlang bezig houdt. Het is een vraag die ons kan leiden tot het kwaad van anderen.

voor werk doen ze dan? Gaan ze in hun eentje vechten of met een groepje vrienden? Waarom zouden ze dat doen?

- Lees het vervolg van het artikel. Komt het beeld dat hieruit naar voren komt overeen met de profielschets die eerder gemaakt is? Wat zijn overeenkomsten en verschillen?

- Lees bronnen 1 en 2.

- Opdracht 1 laat leerlingen voor zichzelf opschrijven wat een hooligan beweegt.

- Opdracht 2 laat leerlingen nadenken waarom het moeilijk is om het hooliganisme aan te pakken.

- Opdracht 3 laat leerlingen nadenken over de overeenkomsten en verschillen tussen de scholieren uit de casus en hooligans.

- Opdracht 4 onderzoekt de relatie tussen hooliganisme en voetbal. De stelling kan in tweetallen of klassikaal besproken worden.

- Met de controlevragen aan het eind kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Blz. 21-25: Op school, op de werkvloer, in het bejaardentehuis. Waarom pesten mensen?

Sluit aan bij thema 11, §3 Van kwaad tot erger, van Perspectief

*De meeste basisschoolleerlingen leren dat pesten niet mag. Er zijn protocol-
len om het pesten uit te bannen. Maar
waarom gaan volwassenen er zelf
gewoon mee door?*

- Lees de casus ('Start'). Informeer wat leerlingen in het verleden hebben geleerd over pesten. Wat kun je er tegen doen? Waarom zouden volwassenen elkaar pesten?

- Lees de rest van de tekst. Refereer aan de bron over 'othering' van bladzijde 15. Herkennen leerlingen dit mechanisme in dit artikel? Wat heeft pesten met agressie te maken?

- Lees bron 1. 'In alle groepen zoeken mensen altijd een slachtoffer,' staat er in de tekst. Onderzoek met elkaar of dit zo is en zo ja, hoe dat kan. Zou je dat ook kunnen voorkomen? In welke groepen heb je de minste kans dat dit gebeurt?

- Lees bron 2. Is dit pesten anders dan wat er op school kan gebeuren? Wat zijn overeenkomsten en verschillen?

- Inventariseer eerst ‘tips als je gepest wordt’ uit de klas. Wat hebben ze daarover geleerd? Welke tip werkt en welke niet? Lees vervolgens bron 3. Geeft dat nog aanvullingen? Welke van deze tips is het meest bruikbaar?

- Opdracht 1 geeft inzicht of de leerlingen de inhoud van het artikel begrepen hebben.

- Opdracht 2 gaat over groepsdruk. Leerlingen kunnen deze individueel maken.

- Opdracht 3 kan in een klassengesprek worden besproken.

- Opdracht 4 laat leerlingen zoeken naar tips op pesten te voorkomen.

- Opdracht 5 laat leerlingen in een groepje overleggen over de beste oplossing om pesten tegen te gaan.

- Met de controlevragen aan het eind ('Stop') kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Op school, op de werkvloer, in het heijdeendehuis. WAARMOM PESTEN MENSEN?

Rogier Wiersma weet op de middelbare school dat pesten bij veel leerlingen een kleine draak is die erg vervelend is, maar niet zo gevaarlijk is. Hij gaat er niet mee om. Hij vindt dat pesten niet zo belangrijk is. Hij vindt dat pesten niet zo belangrijk is. Hij vindt dat pesten niet zo belangrijk is.

"Ik wil niet gepest worden", dat is een veelvoorkomende reden waarom leerlingen pesten. Maar er zijn nog andere redenen. Het kan zijn dat de pestende leerling zelf ook gepest is. Het kan zijn dat de pestende leerling zelf ook gepest is.

Het is belangrijk om te weten dat pesten niet alleen een probleem is voor de pestende leerling, maar ook voor de gepeste leerling.

Wat is het probleem?

Wat is het probleem?

Wat is het probleem?

Pestende leerlingen
In Nederland worden er elke dag ongeveer 100.000 leerlingen gepest. Dat is een groot aantal. Het is belangrijk om te weten dat pesten niet alleen een probleem is voor de pestende leerling, maar ook voor de gepeste leerling.

Waarom pesten mensen?
Er zijn verschillende redenen waarom mensen pesten. Het kan zijn dat de pestende leerling zelf ook gepest is. Het kan zijn dat de pestende leerling zelf ook gepest is.

Wat kan ik doen?
Het is belangrijk om te weten dat pesten niet alleen een probleem is voor de pestende leerling, maar ook voor de gepeste leerling. Het is belangrijk om te weten dat pesten niet alleen een probleem is voor de pestende leerling, maar ook voor de gepeste leerling.

[illegible]

Blz. 26-29: Terrorisme en media. Nieuws brengen of angst zaaien?

Sluit aan bij thema 11, §5 Terrorisme, van Perspectief

Schietpartijen en bomaanslagen met dodelijke slachtoffers – we horen het vrijwel dagelijks. Terroristen van allerlei achtergronden (geradicaliseerde moslims, ‘vrijheidsstrijders’, rechts- of linksextremisten) voelen zich geroepen om dood en verderf te zaaien. Hoe gaan media daar mee om?

- Lees de casus ('Start') en het vervolg van het artikel.
- Controleer of de leerlingen begrijpen wat het dilemma is tussen nieuws brengen en meewerken aan het doel van de dader(s) om zoveel mogelijk aandacht te vergaren.
- Schrijf de vier oplossingen die in het artikel worden gegeven in steekwoorden op het bord.

- Lees bron 1 over de richtlijnen voor media bij berichten over zelfdoding.
- Opdracht 1 geeft leerlingen een korte samenvatting van wat terrorisme is.
- Opdracht 2 laat leerlingen nadenken over wat zij de beste oplossing vinden voor het dilemma van de media.
- Opdracht 3 vraagt om een klassengesprek over de bewering van Joris Luyendijk dat terroristen altijd iets zullen vinden om in het nieuws te komen.
- Opdracht 4 is een groepsopdracht over de verslaggeving over de aanslag in Nice.
- Met de controlevragen aan het eind ('Stop') kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Blz. 30-31: Veiligheid of privacy? Camera op het schoolplein.

Sluit aan bij thema 11, §5 Terrorisme, van Perspectief

Cameratoezicht is een oplossing die steeds meer wordt toegepast om (het gevoel van) veiligheid te vergroten. Maar er zitten ook nadelen aan al die camera's. Wat weegt zwaarder: een gevoel van veiligheid of privacy? En wordt het er echt veiliger van?

- Leerlingen kunnen in groepjes van vier aan de slag met dit onderwerp.
- Lees de 'Start'-casus en de inleiding. Vervolgens beantwoorden de leerlingen de vragen bij opdracht 1.
- Vervolgens lezen ze de situaties A, B en C van pagina 31 en bespreken de vragen die bij opdracht 2 staan.
- Opdracht 3 gaat over het protest dat een van de leerlingen aantekent. Steunen ze dat protest of niet?
- Rond deze opdrachten af met een klassengesprek: helpen camera's om het veiliger te maken? Helpen ze om je veiliger te voelen? In welke van de 3 situaties (A, B of C) weegt privacy zwaarder dan veiligheid? Waarom?

Blz. 32-33: De trap weer af. Hoe laat je een ruzie niet uit de hand lopen?

Sluit aan bij thema 11, §3 Van kwaad tot erger, van Perspectief

De escalatieladder van Glasl laat zien hoe een conflict stap voor stap uit de hand kan lopen. Maar wat kun je doen om te de-escaleren?

- Als het begrip 'escalatieladder' nog niet bekend is, lees dan eerst het tekstblok links onder op pagina 32. Geef eventueel extra uitleg, mocht dat nodig zijn.

- Bespreek met elkaar voorbeelden (uit de media of uit eigen ervaring) van conflicten die uit de hand gelopen zijn. Is nog te achterhalen wat er gebeurde? Wanneer werd er een nieuwe fase van het conflict ingeluid?
- Lees de 11 tips. Laat leerlingen er drie uitkiezen om de komende week uit te proberen.

Blz. 34-37: Hoe ga je verder na onrecht? Vergeven, niet vergeten

Sluit aan bij thema 11, §5 Terrorisme, van Perspectief

Als jou iets ellendigs is aangedaan, is het een hele stap om die dader te vergeven. Het is een proces, waar soms heel wat tijd in gaat zitten. Maar uiteindelijk help je vooral jezelf als je kunt vergeven. Verschillende religies hebben er ook uitgesproken ideeën over waarom vergeving zo belangrijk is.

- Lees de casus over Nelson Mandela de inleiding op het artikel ('Start').
- Lees het stuk 'Hoe vergeef je iemand?' en sta stil bij de verschillende punten door deze klassikaal te bespreken.
- Lees bron 1 over een ontmoeting tussen een dader en een slachtoffer. Bekijk met elkaar het bijbehorende filmpje. Houd er rekening mee dat leerlingen zelf ervaring kunnen hebben met slachtoffers van verkeersongelukken, persoonlijk of in familie- of vriendenkring. Het kan zijn dat hun proces in een andere fase is dan waarin Sharon terecht is gekomen en dat er dus nog veel meer boosheid is.
- Lees het vervolg op pagina 36, over de verschillende godsdiensten. Controleer of de leerlingen de tekst begrijpen.
- Opdracht 1 laat leerlingen verder

onderzoeken hoe een door hen gekozen religie denkt over vergeving. Zij maken vervolgens een poster met hun bevindingen.

- Opdracht 2 gaat dieper in op dader/slachtofferontmoetingen. Leerlingen kunnen deze opdracht individueel maken. Je kunt ook de vragen betrekken bij het klassikaal bespreken van bron 1.
- Opdracht 3 laat leerlingen in tweetallen het begrip 'vergeving' in een foto uitbeelden.
- Opdracht 4 gaat over een ontmoeting tussen twee jonge vrouwen: Baukje en Sanne. Baukje werd jarenlang door Sanne gepest. Deze opdracht kunnen leerlingen samen doen. Je kunt hem ook klassikaal bespreken.
- Met de controlevragen aan het eind ('Stop') kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Blz. 38-41: Als je de wet overtreedt... Waarom straffen we?

Sluit aan bij thema 11, § 1 Sterk en zwak van Perspectief

In Nederland heeft de staat het geweldsmonopolie. Als burgers overgaan tot geweld, dan staan daar straffen op. Waarom eigenlijk? Wat is het nut van straf? Het artikel legt uit wat er gebeurt als je de wet overtreedt.

- Lees de casus ('Start') en bekijk de aflevering van Schuldig of niet via why-magazine.nl.
- Bespreek met de aflevering met elkaar.
- Lees het vervolg van het artikel. Verhelder indien nodig de begrippen.
- Bron 1 legt uit welke straffen een Nederlandse rechter op kan leggen.

- Opdracht 1 geeft kennisvragen over de verschillende taken die mensen binnen de rechtbank hebben.
- Opdracht 2 geeft kennisvragen over de verschillende redenen om te straffen.
- Opdracht 3 laat leerlingen nadenken over de doodstraf. Eventueel is hier ook een klassengesprek over te voeren. Ter voorbereiding van dit gesprek: Tien antwoorden op vragen hierover door Amnesty International vind je hier: <https://www.amnesty.nl/encyclopedie/doodstraf-in-10-vragen>.

Leerlingen kunnen hier een educatieboekje over dit onderwerp downloaden: <https://www.amnesty.nl/content/uploads/2017/07/AI-15-15-Educatieboekje-Doodstraf-06.pdf?x92076>.

- Opdracht 4 geeft kennisvragen over de redenen waarom mensen een bepaalde straf krijgen opgelegd.
- Opdracht 5 gaat over Bastøy, een gevangenis zonder tralies. Leerlingen kunnen een documentaire hierover bekijken, die je eventueel ook klassikaal kunt laten zien. De vragen kunnen vervolgens ook klassikaal besproken worden.
- Met de controlevragen aan het eind kunnen de leerlingen nagaan of zij de kern van het artikel begrepen hebben.

Blz. 42-43: Drie situaties. Wat zou jij doen?

Sluit aan bij thema 11, §3 Van kwaad tot erger, van Perspectief.

Vaak denk je achteraf: had ik dat maar gezegd of gedaan. Als je eerst bepaalde (conflict)situaties oefent, komt je er misschien beter uit als je het eens echt overkomt.

- Lees de instructies die onder het kopje 'opdracht' staan.
- Verdeel de klas in drie groepen. Elk groepje neemt één situatie door en bespreekt hoe dit verder moet gaan om bij het laatste punt ('Kun jij ervoor zorgen...') uit te komen.
- Lees het 'wat eraan voorafging' voor van situatie 1.
- Laat groepje 1 de situatie naspelen.
- Andere leerlingen kijken toe en grijpen in als een andere reactie beter zou zijn.
- Bespreek na wat er gebeurde, wat er eventueel misging, wat beter had gekund. Was de interventie effectief?
- Herhaal dit met de andere groepjes voor situatie 2 en 3.

Blz. 44-45: Agressie en werk. Professioneel omgaan met agressie

Drie mbo'ers vertellen over hun werk. Ze hebben alle drie op een verschillende manier met agressie te maken. Guido van den Berg is korporaal eerste klas bij de infanterie. Susan Stenneberg is politieagent. Sahar is beveiliging op een mbo.

- Leerlingen kunnen deze voorbeelden individueel lezen ter inspiratie op hun eigen loopbaan.

